

Sygn. akt **IC 625/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim w Wydziale I Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący ; SSR Mariusz Kubiczek

Protokolant; st. sekr. sądowy Karolina Bieniek

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2018 roku w Tomaszowie Maz.

na rozprawie

sprawy z powództwa- Z. B., R. B., M. P., I. Z.

przeciwko- (...) S.A. w W.,

przy udziale -----

o zadośćuczynienie

orzeka:

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W.: **1/** na rzecz powoda Z. B. kwotę **15.000,00 zł** (piętnaście tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty,

2/ oddala powództwo w pozostałej części,

3/ umarza postępowanie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 9.000,00 złotych wobec cofnięcia pozwu,

4/ zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda Z. B. kwotę 3.190,00 złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu,

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W.: **1/** na rzecz powoda R. B. kwotę **15.000,00 zł** (piętnaście tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty,

2/ oddala powództwo w pozostałej części,

3/ zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda R. B. kwotę 2.920,00 złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu,

III. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W.: **1/** na rzecz powódki M. P. kwotę **15.000,00 zł** (piętnaście tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty,

2/ oddala powództwo w pozostałej części,

3/ zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki M. P. kwotę 2.920,00 złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu,

IV. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W.: **1/** na rzecz powódki I. Z. kwotę **15.000,00 zł** (piętnaście tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty,

2/ oddała powództwo w pozostałej części,

3/ zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki I. Z. kwotę 2.920,00 złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 21 marca 2018 roku, powodowie Z. B., R. B., M. P. i I. Z. - reprezentowani przez adwokata, domagali się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. zadośćuczynienia w wysokości; 34.000,00 złotych na rzecz Z. B., po 25.000,00 złotych na rzecz R. B., M. P. i I. Z. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego zwrotu kosztów procesu /k-3 i następane/.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W., zastąpiony przez radcę prawnego, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz strony pozwanej od powodów zwrotu kosztów procesu. Wniósł również o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rekonstrukcji wypadków na okoliczność przebiegu wypadku z dnia 7 listopada 2014 roku, ustalenia który z uczestników zdarzenia był sprawcą wypadku, a który przyczynił się do jego zaistnienia. Podniósł zarzut przyczynienia się zmarłego Z. B. do zaistnienia wypadku, określając jego stopień na 50 % /k-78 do k-80 odpowiedź na pozew/.

W uzasadnieniu swojego stanowiska strona pozwana podniosła, że nie kwestionuje swojej legitymacji biernej w sprawie w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, czemu dał wyraz w przyznaniu zadośćuczynienia dla każdego z powodów w kwotach po 15.000,00 złotych i wypłacie na rzecz każdego z nich kwot po 9.000,00 złotych, po pomniejszeniu o przyjęty stopień przyczynienia się poszkodowanego w 40% /k-79/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny;

W dniu 7 listopada 2014 roku około godziny 18,30, na ulicy (...) w T. R. K. jechał wraz ze swoją matką samochodem osobowym O. (...) o numerze rej. (...), w kierunku Spały. Prędkość kierowanego przez niego pojazdu wynosiła 40 do 45 km/h.

W tym czasie Z. B. wraz ze swoją żoną wyszedł z K. usytuowanego przy ul. (...) i zmierzał w kierunku miejsca swego zamieszkania przy ul. (...). Ubrany był w kurtkę koloru ciemnozielonego. Z. B. doszedł pierwszy do przejścia dla pieszych, zlokalizowanego na wysokości posesji nr (...) przy ul. (...), i wbiegł na nie.

W trakcie przebieganie przez jezdnię, w okolicach końca przejścia dla pieszych doszło do uderzenia pieszego Z. B. przez pojazd kierowany przez R. K.. R. K. poruszał się samochodem marki O. niezgodnie z zasadami ruchu drogowego. Nieprawidłowe postępowanie kierowcy polegało na braku dostatecznej obserwacji przejścia dla pieszych i jego okolic, co skutkowało podjęciem spóźnionych manewrów obronnych. Podobnie za nieprawidłowe uznał Sąd w postępowaniu karnym postępowanie pieszego. Który wbiegł na przejście dla pieszych i to jego postępowanie stanowiło główną przyczynę zdarzenia.

Wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. w sprawie II K 172/15, prawomocnie skazał R. K. za nieumyślne naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym O. (...) nieprawidłowo obserwował przejście dla pieszych i jego okolice, co skutkowało podjęciem spóźnionych manewrów obronnych w szczególności hamowania przez co przyczynił się do potrącenia pieszego Z. B., który wbiegł na przejście dla pieszych i w wyniku potrącenia zmarł, tj. za przestępstwo z art. 177 § 2 k.k.

/dowód; wyrok w sprawie II K 172)15 k-214, uzasadnienie wyroku k-224 do k-227, dokumentacja fotograficzna k-64 do k-70, opinia biegłego k-78 do k-101 – w aktach II K 172)15/.

Pojazd, którym kierował sprawca wypadku posiadał ważne ubezpieczenia obowiązkowego OC w (...) S.A.

/okoliczność bezsporna między stronami/.

Z. B. zamieszkiwał z żoną /zmarła dwa lata po nim/ w T., przy ul. (...). Razem z nimi mieszkała najmłodsza córka I. Z. wraz ze swoją rodziną. Prowadzili wspólnie gospodarstwo domowe. Rodzice pomagali jej w opiece nad dzieckiem /M. miał 5 lat w chwili śmierci dziadka/.

Druga córka M. P. założyła swoją rodzinę w roku 1994. Mieszkała z nimi do 2007 roku, kiedy to przeprowadziła się do B., do nowo wybudowanego domu. W roku 2013 została wdową i od tego czasu codziennie bywała u rodziców. Wcześniej bywała u nich często, oni też ją odwiedzali, chodzili na grzyby.

Syn R. B. mieszka w centrum T. W tygodniu rzadziej widywała ojca ponieważ pracował na delegacjach. Spotykali się w soboty i w niedzielę. Chodził do rodziców, pomagał im w różnych sprawach domowych. Chodził z ojcem na ryby. Rodzice pomagali mu w sprawowaniu opieki nad dziećmi.

Syn Z. B. mieszka w O.. W latach 1992-97 budował swój dom i ojciec pomagał mu przy budowie. Prowadzi działalność gospodarczą, w ramach której świadczy usługi dla Zakładu (...) w T. i w związku z tym często bywa w T. z ojcem /rodzicami/ spotykał się średnio trzy razy w tygodniu. Chodzili, jeździli na ryby – nad Zalew S. i do O..

Byli i są zżyłą rodziną. Łączyły ich i łączą silne więzi rodzinne. Wszystkie święta i uroczystości rodzinne spędzali razem. Ojciec pomagał swoim dzieciom. Obecnie powodowie odwiedzają grób ojca /rodziców/ w T. Zamawiają msze święte za zmarłych rodziców. Zachowują pamięć o ojcu /o rodzicach/.

/ dowód; akty stanu cywilnego k-24 do k-30, zdjęcia z uroczystości rodzinnych k-31 do k-39, zeznania świadków- K. B. k-133 odwrót do k-134 (00;10;06 do 00;20;50), A. Z. k-134 do k-134 odwrót (00;21;12 do 00;32;40), przesłuchanie powodów; Z. B. (00;10;46 do 00;11;40), R. B. (00;11;45 do 00;11;59), M. P. (00;12;00 do 00;12;15), I. Z. (00;12;17 do 00;13) – k-146 odwrót w związku z k-105 odwrót do k-106/.

Pismem z dnia 30 kwietnia 2017 roku firma prawnicza reprezentująca powodów wystąpiła do pozwanego, domagając się przyznania zadośćuczynienia na rzecz każdego z nich w wysokości po 40.000,00 złotych. Decyzją z dnia 17 sierpnia 2017 roku przyznano powodom I. Z., M. P. oraz R. B. zadośćuczynienia w kwotach po 15.000,00 złotych, jednak uwzględniając stopień przyczynienia się zmarłego do powstania szkody – na poziomie 40 % - wypłacono im kwoty po 9.000,00 złotych. Decyzją z dnia 12 kwietnia 2018 roku przyznano zadośćuczynienie powodowi Z. B. na identycznych zasadach , jak pozostałym powodom /otrzymał on kwotę 9.000,00 złotych/.

/okoliczność bezsporna, dowód; pisma do pozwanego k-40 do k-59, decyzja k-60 do k-61, k-89 do k-90, k-91/.

Sąd zważył, co następuje;

Stan faktyczny sprawy ustalony został przez Sąd w oparciu o powołane dokumenty, a w szczególności wyrok wraz z uzasadnieniem w sprawie karnej (...)15, którego wydanie poprzedzone zostało wszechstronnym postępowaniem dowodowym w postaci opinii biegłego ds. rekonstrukcji wypadków drogowych. Zachowanie uczestników wypadku oraz związek przyczynowo- skutkowy dały podstawę do procedowania sądu karnego w ramach sprecyzowanego zarzutu /opisanego w części pierwszej uzasadnienia.

W tych okolicznościach oraz mając na względzie dyspozycję przepisu art. 11 k.p.c. nie uwzględnił Sąd wniosku strony pozwanej co do dopuszczenia dowodu z zeznań świadka R. K. /k-79/ oraz wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rekonstrukcji wypadków drogowych /k-79/. Okoliczności zawarte w tezach dowodowych zostały już w sposób wystarczający wyjaśnione w postępowaniu karnym i legły u podstaw sformułowania zarzutu, a w konsekwencji wyrokowania. Okoliczności te /poważane w części pierwszej uzasadnienia/ pozostają aktualne w postępowaniu niniejszym.

Dowód z zeznań świadków – wskazanych w części pierwszej uzasadnienia, dowód z przesłuchania powodów, wskazują w sposób nie budzący wątpliwości Sądu, że dowody te pozostają ze sobą w zgodności tworząc logiczną całość. Dlatego też Sąd dał wiarę tym zeznaniom. Z zeznań tych wynika w sposób jednoznaczny, że powodów, jako dzieci

łączyła z ojcem silna więź rodzinna – emocjonalna, a nagła i tragiczna śmierć ojca Z. B. spowodowała u nich stan traumatycznego przeżycia.

Stosownie do treści przepisu art. 446 § 4 k.c. sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Do kręgu najbliższych członków rodziny zaliczyć niewątpliwie należy rodziców i dzieci zmarłego ale również inne osoby pozostające w stosunkach rodzinnych /a więc dalszych zstępnych i wstępnych, macochę lub ojczyrna, jak również dziecko pozostające pod pieczą rodziny zastępczej.

/porusza – Kodeks cywilny. Komentarz pod red. Edwarda Gniewka, Wyd. Beck 2010 rok, Wydanie 4- Legalis/.

W świetle okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy powodów – dzieci zmarłego zaliczyć należy do najbliższych członków rodziny i to nie tylko z racji więzów krwi ale przede wszystkim z racji utrzymywanych więzi i relacji rodzinnych. W judykaturze bowiem przyjmuje się, że brak jest podstaw, aby pojęcie rodziny ograniczać do małżonka, wstępnych, zstępnych i powinowatych. Pojęcie to należy ujmować szerzej. Trafnie zauważa się, że rodzina jest podstawową grupą społeczną.

/porusza- wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23 grudnia 2014 roku, I ACa 638)14- Lex/.

Podobnie uważa też doktryna -, uprawnionymi do żądania kompensaty na podstawie art. 446 § 3 i 4 k.c. są wyłącznie członkowie rodziny zmarłego przy czym muszą być to najbliżsi członkowie tej rodziny. Jest to węższy krąg podmiotów niż osoby bliskie, bo ograniczony do członków rodziny, której jednak nie należy definiować wyłącznie za pomocą kryterium relacji małżeńskich i pokrewieństwa. Należy więc sądzić, że obejmuje małżonka i dzieci zmarłego, innych krewnych, powinowatych, ale także osoby niepowiązane formalnymi stosunkami prawnorodzinnymi (np. konkubent, jego dziecko), jeżeli zmarły utrzymywał z nimi stosunki rodzinne, pozostając faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzią uczuciową.

/porusza Adam Olejniczak- Komentarz do art. 446 k.c. Lex/.

Powołany przepis art. 446 § 4 wszedł w życie z dniem 3 sierpnia 2008 roku i jest nowością normatywną, która począwszy od daty jego obowiązywania daje sądom możliwość przyznania najbliższym członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, które jest wszakże rodzajowo i normatywnie odmiennym świadczeniem niż renta i stosowne odszkodowanie. W wyroku z dnia 28 października 2009 roku Sąd Najwyższy uznał, że roszczenie najbliższych członków rodziny zmarłego o przyznanie stosownego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., które zmierza do zaspokojenia szkody niematerialnej, jest rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia o przyznanie stosownego odszkodowania z art. 446 § 3 k.c., które wymaga wskazania szkody majątkowej polegającej na znacznym pogorszeniu sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny poszkodowanego, który zmarł wskutek wynikłego z czynu niedozwolonego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.

/wyrok w sprawie PK 97/09 – opublikowany- L./.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd doszedł do przekonania, że powodowie spełniają przesłanki przewidziane w art. 446 § 4 k.c. do przyznania im odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia. Poza wcześniej wspomnianym statusem najbliższego członka rodziny, powodowie wykazali również, iż na skutek śmierci ojca doznali uszczerbku na zdrowiu. Uszczerbek ten wykazuje i potwierdza całokształt materiału dowodowego. Potwierdza bardzo silną więź emocjonalną powodów z ojcem.

Dlatego też Sąd, uwzględniając powództwo, przyjął iż żądanie dalszego zadośćuczynienia w żądanej kwocie nie jest nadmiernie wygórowane. W całym procesie likwidacji szkody powodowie żądali zadośćuczynienia w kwotach po 40.000,00 złotych. Pozwany przyznał już dla każdego z pozwanych zadośćuczynienie w kwotach po 15.000,00 złotych.

Wśród czynników wpływających na rozmiar szkody niemajątkowej - a tym samym na wysokość zadośćuczynienia - wymienia się m.in. rodzaj i intensywność więzi łączącej osobę domagającą się przyznania zadośćuczynienia z bezpośrednio poszkodowanym, dramatyzm doznań członków rodziny zmarłego, poczucie osamotnienia i pustki, wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, wystąpienie zaburzeń zdrowotnych (np. nerwicy, depresji), zmiany w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny, stopień dostosowania się krewnych zmarłego do nowej rzeczywistości, zdolność zaakceptowania zaistniałego stanu rzeczy /porusza wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, I ACa 1522)14- Lex nr 1680001/.

Uwzględnił Sąd zgłoszony przez stronę pozwaną /k-79/ zarzutu przyczynienia się ofiary wypadku do zaistniałego zdarzenia. Okoliczność ta nie budzi wątpliwości Sądu i została potwierdzona w wyroku sądu karnego w sprawie II K 172/15, o opisie zarzutu /w opisie zarzucanego oskarżonemu czynu/. Sąd uznał jednak, że skoro w postępowaniu likwidacyjnym przed ubezpieczycielem, przyjął on stopień przyczynienia się zmarłego Z. B. na poziomie 40 %, to w konsekwencji należało w postępowaniu sądowym status ten zachować – dla samej zasady. Oczywistym bowiem jest, że nie zmienia się reguł gry w trakcie jej trwania.

Dlatego też stosując dyspozycję z przepisu art. 362 k.c. przyznana wysokość zadośćuczynienia zmniejszył powodowi o 40 % /25.000,00 złotych x 40% = 15.000,00 złotych/, zasądzając na ich rzecz od pozwanego kwoty po 15.000,00 złotych.

Odsetki od zasądzonych kwot przyjął od daty wskazanej w uzasadnieniu pozwu, tj. od dnia 18 sierpnia 2017 roku – od dnia następnego po dniu wydania decyzji o przyznaniu świadczenia /k-60/. Za podstawę rozstrzygnięcia o odsetkach przyjęto przepis art. 481 § 1 k.c.

W pozostałej części powództwa zostały oddalone /z uzasadnienia pozwów nie wynika aby żądanie powodów uwzględniło przyjęty stopień (a nawet jakikolwiek) przyczynienia się/.

Umorzył postępowanie w zakresie żądania przez Z. B. kwoty 9.000,00 złotych, wobec cofnięcia żądania w tym zakresie /punkt 3. sentencji wyroku/.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. przyjmując zasadę stosunkowego ich rozdzielenia. Na koszty powoda Z. B. składają się kwoty 1.700,00 złotych opłata od pozwu, 3.600,00 złotych opłata za czynności adwokackie, 17,00 złotych opłata skarbową. Razem 5.317,00 złotych. koszty pozostałych powodów, to kwoty po 4.867,00 złotych /1.250,00 złotych opłata od pozwu, 3.600,00 złotych opłata za czynności adwokata oraz 17,00 złotych opłata skarbową/. żądania powodów uwzględnione zostały w 60 % i w takim stosunku przyznano im zwrot kosztów procesu.